

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 1 lutego 2023 r.

PS-VI.431.1.1.2023.SM

Szanowna Pani
Elżbieta Skaskiewicz
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Olsztynie
Aleja Marszałka Józefa Piłsudskiego 61A
10-449 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-IV.0030.7.2023 z dnia 4 stycznia 2023 r., zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Stella Maścianica – główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
2. Marzena Przybylska – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olsztynie. Czynności kontrolne przeprowadzono w dniu 9 stycznia 2023 r. Przedmiotem kontroli objęto ocenę sposobu realizacji zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie w zakresie zabezpieczenia małoletniego dziecka, o którym mowa w piśmie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w ..... z dnia ..... r., w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022, poz. 447 ze zm.), zwanej dalej ustawą wrispz,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1359 ze zm.), zwanej dalej Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym lub Kro,
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360), zwany dalej Kodeksem cywilnym.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto skrótów:

- 1) MOPS w Olsztynie / MOPS / kontrolowana Jednostka / Jednostka – co oznacza: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Olsztynie,
- 2) Dział Pieczy Zastępczej – co oznacza: Dział Pieczy Zastępczej, funkcjonujący w strukturze MOPS, realizujący zadania z zakresu ustawy wrispz,
- 3) Dyrektor MOPS – co oznacza: Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie, panią Elżbietę Skaskiewicz,

- 4) Kierownik – co oznacza: Kierownika Działu Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie, ...
- 5) PCPR w ..... / PCPR – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ....., ...
- 6) Dyrektor PCPR – co oznacza: Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w ....., ...
- 7) Ośrodek / Ośrodek Wsparcia – co oznacza:.....
- 8) małoletni / dziecko – co oznacza: ..... r.,
- 9) matka – co oznacza: ....., matkę ww. małoletniego,
- 10) Sąd – co oznacza: Sąd Rejonowy w .....
- 11) Policja – co oznacza: Posterunek Policji w .....
- 12) Miasto – co oznacza: Miasto Olsztyn,
- 13) Powiat – co oznacza: Powiat .....

Kontrola obejmowała okres od ....., do dnia jej zakończenia. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze kontroli prowadzonym przez Jednostkę. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności Dyrektora MOPS oraz Kierownika, upoważnionego przez Dyrektora kontrolowanej Jednostki do udzielania informacji oraz wyjaśnień niezbędnych w prowadzonych czynnościach w związku z kontrolą doraźną **/akta kontroli str. 1/**. Kontroli dokonano w oparciu o analizę dokumentacji i korespondencji prowadzonej w badanej sprawie oraz informacje i wyjaśnienia przekazane Dyrektora i Kierownika.

Działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowością**.

USTALENIA KONTROLI

1. Ustalenia dotyczące organizacji kontrolowanej Jednostki

W badanym okresie działalność MOPS, wyznaczonego przez Prezydenta Olsztyna na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta, określał *Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie*, przyjęty Zarządzeniem Nr 50/2019 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie z dnia 13 listopada 2019 r. Analizy ww. Regulaminu dokonano podczas kontroli problemowej, dotyczącej sposobu zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, przeprowadzonej w dniach 7-14 listopada 2022 r. Z uwagi na fakt, iż od tamtego czasu Dyrektor MOPS nie wprowadził zmian do Regulaminu, nie wniesiono do niego innych uwag poza stwierdzonymi w wystąpieniu pokontrolnym PS-VI.431.1.39.2022.MP, z dnia 13 stycznia 2023 r.

Z Regulaminu wynika, że w strukturze organizacyjnej MOPS wyodrębniono Dział Pieczy Zastępczej, realizujący zadania z zakresu pieczy zastępczej określone w ustawie wrispz.

2. Stan prawny dotyczący zapewnienia pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 180 pkt 2 ustawy wrispz zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych należy do zadań własnych powiatu. Właściwość terytorialną dotyczącą ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka dookreśla natomiast art. 191 ustawy wrispz. Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie tego dziecka w pieczy zastępczej. Jeżeli nie można ustalić powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, właściwy do ponoszenia wydatków jest powiat miejsca jego zameldowania na pobyt stały, natomiast jeśli nie można ustalić miejsca ostatniego zameldowania dziecka na pobyt stały, właściwy do ponoszenia wydatków jest powiat miejsca siedziby sądu, który orzekł o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 25 Kodeksu cywilnego miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Art. 26 Kodeksu cywilnego stanowi natomiast, że:

- § 1. miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej,
- § 2. jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy.

3. Ustalenia dotyczące sposobu realizacji zadań przez MOPS w zakresie zabezpieczenia małoletniego.

W dniu ..... do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wpłynęło pismo ....., zawierające prośbę o sprawdzenie powstałych, ..., nieprawidłowości w działaniach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie, związanych z zabezpieczeniem małoletniego w pieczy zastępczej.

W odniesieniu do dokumentacji przesłanej przez ....., na podstawie dokumentacji dotyczącej badanej sprawy oraz wyjaśnień przedłożonych przez kontrolowaną Jednostkę, ustalono co następuje.

W dniu ..... Sąd ..... wydał postanowienie, ..., o umieszczeniu w trybie zabezpieczenia małoletniego w zawodowej rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo-wychowawczej wskazanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie. Orzekł jednocześnie, że postanowienie w części dotyczącej zabezpieczenia małoletniego jest wykonalne. Sąd ww. postanowienie przekazał MOPS w Olsztynie drogą elektroniczną (na adres e-mail) w dniu ..... /akta kontroli str. 2-6/. Z uwagi na brak wolnych miejsc w pieczy zastępczej na terenie miasta Olsztyn i pilną konieczność zabezpieczenia małoletniego, MOPS w dniu ..... drogą mailową zwrócił się do powiatowych centrów pomocy rodzinie i miejskich ośrodków pomocy rodzinie, odpowiedzialnych za organizację pieczy na terenie

miast na prawach powiatu, z prośbą o rozważenie możliwości umieszczenia małoletniego w pieczy zastępczej. W piśmie tym MOPS zadeklarował gotowość zawarcia stosownego porozumienia w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania małoletniego w pieczy zastępczej **/akta kontroli str. 7-50/**.

Jednocześnie w tym samym czasie podjął działania mające na celu zgromadzenie dokumentacji dotyczącej małoletniego i jego matki oraz ustalenie ich aktualnej sytuacji, w tym miejsca ich zamieszkania **/akta kontroli str. 49-50, 64-67/**. MOPS pozyskał od ....., informację na temat przebiegu pobytu matki oraz małoletniego w ..... Wynikało z niej, że .....

W dniu ..... pracownik Działu Pieczy skontaktował się telefonicznie z matką małoletniego. Podczas rozmowy ustalił, ...

..... **/akta kontroli str. 52, 49-50/**. Z notatki urzędowej, która wpłynęła do Działu Pieczy w dniu ..... wynika, że w dniu .....

Jak wynika z wyjaśnień Kierownika oraz notatki służbowej sporządzonej przez pracownika Działu Pieczy, **/akta kontroli str. 49-50, 54-55/**, w dniu .....

...../akta kontroli str. 50/.

Po ustaleniu, ...

/akta kontroli str. 61-63/.

Zabezpieczenie małoletniego dziecka w pieczy zastępczej winno być zawsze traktowane priorytetowo. W sytuacjach konieczności zabezpieczenia dobra dziecka poprzez umieszczenie go w bezpiecznym środowisku zastępczym, działania zmierzające do tego **winny być podejmowane**

niezwłocznie. MOPS w Olsztynie, po ustaleniu miejsca zamieszkania matki i małoletniego, powinien niezwłocznie przekazać do PCPR postanowienie Sądu, umożliwiając tym samym jak najszybsze zabezpieczenie dobra małoletniego poprzez umieszczenie go w pieczy zastępczej. W sytuacji tej należało również, poza wysłaniem korespondencji pocztą tradycyjną, bez wątpliwości skorzystać z innych środków komunikacji umożliwiających natychmiastowe dostarczenie postanowienia Sądu do PCPR takich jak np.: przesłanie go faxem, e-mailem bądź na elektroniczną skrzynkę podawczą (e-PUAP). Należało również jednocześnie poinformować Sąd o przekazaniu postanowienia. Nieprawidłowość ta mogła skutkować bowiem zagrożeniem dobra małoletniego.

4. Uwagi i wnioski

W badanej sprawie ustalono, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie na podstawie oświadczenia złożonego przez matkę oraz notatki urzędowej przekazanej przez Policję, ustalił, iż miejscem zamieszkania matki i jego małoletniego syna **przed umieszczeniem dziecka w pieczy** zastępczej jest miejscowość leżąca na terenie powiatu ..... Matka zmieniła swoje oświadczenie w tym zakresie już **po zabezpieczeniu małoletniego w pieczy zastępczej**, tj. ...., przedkładając je w PCPR w ..... Nadmienić tu należy, że kontrolowana Jednostka nie miała wiedzy o ponownym złożeniu przez matkę oświadczenia w tym zakresie, nie była również w jego posiadaniu. W działaniu Jednostki, zgodnym z ustalonym na tamten czas stanem faktycznym, organ kontroli nie dopatrzył się nieprawidłowości, a wobec rozbieżności widniejących w oświadczeniach matki (co do miejsca jej zamieszkania) i wobec braku ustawowych kompetencji w tym zakresie, organ kontroli nie zajmował stanowiska, co do właściwości miejscowej powiatów. Nieprawidłowości dotyczące opieszałości Jednostki stwierdzono natomiast w przekazaniu postanowienia Sądu do realizacji PCPR w ..... oraz poinformowania o tym Sąd, co opisano powyżej i wydano w tym zakresie zalecenie.

5. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wripsz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora MOPS w Olsztynie, jako osobę odpowiedzialną za jej powstanie, stosownych działań, mających na celu jej wyeliminowanie oraz realizację następującego zalecenia:

- 1. Zabezpieczenie małoletniego w pieczy zastępczej zawsze traktować priorytetowo, działania w tym zakresie podejmować niezwłocznie. Dokumentację dotyczącą zabezpieczenia dziecka przekazywać innym podmiotom bez zbędnej zwłoki, wykorzystując w tym celu środki komunikacji elektronicznej zapewniającej natychmiastowe doręczenie korespondencji. O podjętych działaniach niezwłocznie informować Sąd.**

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na

wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. 2015 poz. 1477).

Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Urszula Jędrychowska

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej

Stella Maścianica – główny specjalista

Marzena Przybylska – główny specjalista